

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Knk.IV.37.335/2017/5.

A tanács tagjai: Dr. Kozma György a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás előadó bíró,
Dr. Kalas Tibor bíró

A kérelmező: Lehet Más a Politika politikai párt

A kérelmező képviselője: Dr. Sepsi Tibor Lajos ügyvéd
(1054 Budapest, Vécsey u. 4. 3. em. 4.)

A kérelmezett: Nemzeti Választási Bizottság
(1054 Budapest, Alkotmány u.3.)

Az ügy tárgya: népszavazási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: kérelmező

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Nemzeti Választási Bizottság 12/2017. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 12/2017. számú határozatát helybenhagyja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

E végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) Sz. B. (a továbbiakban: kérelmező) magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés ügyében 12/2017. számú határozatával döntött. Az NVB az

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a magyar kormány éljen a Magyarország Kormánya és az Orosz Föderáció közötti nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló szerződésben foglalt jogszerű felmondás lehetőségével?”

kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív hitelesítését jelzett számú határozatával megtagadta.

- [2] Az NVB megállapította, hogy a népszavazásra javasolt kérdés ellentétes Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) 8. cikk (2) bekezdésével. Az NVB a felülvizsgálni kért határozat indokolásában kifejtette, hogy a kérdés országos népszavazás tárgya nem lehet, mert a kérdés által érintett tárgykör a kormány jogkörébe tartozik. A kérdéssel célzott szerződés szerződő fele, alanya Magyarország részéről Magyarország Kormánya, így a magyar kormánynak kellene élnie a felmondás jogával. Az Alaptörvény idézett rendelkezése szerint azonban országos népszavazás tárgya csakis az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet. Így a kérdés népszavazásra nem bocsátható. Az NVB hivatkozott az Alkotmánybíróság hasonló ügyekben hozott több korábbi határozatára, valamint a Kúria döntéseire.
- [3] Az NVB vizsgálta a nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség érintettségét, tekintettel az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontjára, ami ezt a tiltott tárgykörök között nevesítve a megengedhetőség köréből kifejezetten kizárja. A Kúria döntéseire hivatkozással a határozat rögzíti, hogy a 2014. évi II. törvénnyel kihirdetett, Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya közötti nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) rendelkezik a felmondásról a 18. cikk 3–4. pontjában, illetve az Egyezményből fakadó kötelezettségek végrehajtásáról. A Kúria korábbi hasonló tárgyú végzéseiben rámutatott arra az összefüggésre, hogy a szerződéshez kapcsolódó egyes joggyakorlási aktusokat nem lehet elválasztani a nemzetközileg vállalt kötelezettség egészétől.

A felülvizsgálati kérelem

- [4] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében az NVB határozatának megváltoztatását kérte a népszavazási kérdés hitelesítése útján.
- [5] A kérelmező álláspontja szerint az NVB jogszabálysértően állapította meg, hogy a kérdésben nem tartható népszavazás. Álláspontja szerint az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdése, azaz a közvetlen hatalomgyakorlás joga sérül, ha kormányközi szerződéssel kivonhatók törvényhozási tárgyak a választók rendelkezése alól.
- [6] Másfelől a kérelmező azzal érvelt, hogy a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nszke.) 7. § (3) bekezdés b)–c) pontja szerint az Országgyűlés hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződési tárgyak vannak, és a szóban forgó tárgy tartalmilag mindenképpen az. Jogforrásilag pedig az Egyezmény maga is törvény formájában jelenik meg, továbbá több jogszabályt ennek érdekében módosít.
- [7] A kérelmező az alkotmánybírósági és kúriai gyakorlattal összefüggésben utalt arra, hogy ezt az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdésével össze kell hangolni.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A Kúria szerint a felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.

I.

- [9] Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja szerint nem lehet népszavazást tartani nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről. A Kúria egyetért az NVB okfejtésével, az Egyezmény felmondásra vonatkozó szabályait nem lehet önállóan kezelni és elszakítani a nemzetközileg vállalt szerződésből eredő, alaptörvény szerinti kötelezettség egészétől. A Kúria NVB által hivatkozott Knk.II.37.185/2012/2. számú végzésében megállapítottak szerint a szerződést általában egységnek kell tekinteni, noha a nemzetközi szerződésbe való belépés és kilépés szabályai nem feltétlenül azonosak.
- [10] A kérelmező érvelésében az Nszke. 7. § (3) bekezdés b)–c) pontja alapján az Országgyűlés hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződési tárgyak meghatározásakor visszautal az Alaptörvényre. Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja szóhasználata azonban ehhez képest egy általánosabb tartalmú tilalom.
- [11] A kérelmező nem vitatja az Alkotmánybíróság és a Kúria vonatkozó gyakorlatából levont következtetéseket, azonban az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdésével kapcsolatos összehangolás szükségességére hívja föl a figyelmet. Érvelése szerint a „nem lehet népszavazást tartani (...) nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről” alaptörvényi, egyben a korábbi Alkotmánnyal szövegszerűen megegyező kitétel nem jelentheti a szerződés által megengedett, jogszerű felmondás joga gyakorlásának kizártságát a népszavazási tárgyak között.
- [12] A Kúria értelmezése szerint a szerződés szerinti jogokkal való élés valóban nem lehet kizárt, éppen csak ezek gyakorlása a kötelezettségekkel egységben való rendelkezés útján hozható összhangba az alaptörvényi követelménnyel. Ami erre a mérlegelésre jellemzően nem a népszavazás intézményét rendeli.
- [13] Kétségtelen az igény jogossága, amit az indítványozó felhoz, hogy kormányközi szerződéssel ne lehessen kivonni az egyébként nem tiltott tárgyakat a közvetlen hatalomgyakorlás hatóköréből, azonban az alaptörvényi és az Nszke. törvényi szabályozása ennek népszavazási formáját a kontroll körében a tárgykört illetően jelentősen korlátozza.

II.

- [14] A Kúria ugyancsak vizsgálta a népszavazás tartására vonatkozó hatáskörbe tartozás kérdését. Az Egyezmény kétséget kizáróan a magyar fél részéről a Kormány által került megkötésre. Az Országgyűlés ugyanakkor törvénnyel adott felhatalmazást a megállapodás kötelező hatályának elismerésére, amit az Nszke. szabályoz.
- [15] A Kúria véleménye szerint ez alapján nem állítható, hogy az Országgyűlésnek ne lenne hatásköre e nemzetközi szerződés belső jogba illesztésében. A Kúria ugyanakkor már vizsgálta ezt a problémát Knk.37.807/2012/2. számú döntésében, és arra a következtetésre jutott, hogy az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdésében a nép hatalmának gyakorlása formájaként a közvetlenség, mint kivétel jelenik meg, ami jelen esetben az értelmezés kitágításának korlátjaként értelmezhető csak. Az Országgyűlés a Kormány majd minden hatáskörében alkothatja törvényt, ez azonban nem jelentheti a jellemzően végrehajtó hatalom körébe tartozó hatáskörök népszavazási tárgykörbe vonását, hiszen az – az Alaptörvény rendszerében – a végrehajtó hatalom felelőségének elvonása lenne.
- [16] A Kúria álláspontja szerint ilyen, a jogrendszer szerint szükségképpen szűkített értelmezés mellett merül fel jelen esetben az Alaptörvény 8. cikk (2) bekezdésének rendelkezésébe ütközés, vagyis hogy jellemzően nem az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdéstről van szó akkor, amikor a

nemzetközi szerződésből eredő kötelezettséggel összefüggő jogosultsággal való élés (a jogszerű felmondás gyakorlása) kifejezetten a Kormány jogköre az Egyezmény szerint.

- [17] A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy a hitelesítés megtagadása az NVB részéről a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 11. §-ára tekintettel jogszerű volt, ezért a Kúria az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a Nemzeti Választási Bizottság 12/2017. számú határozatának helybenhagyásáról.

Alkalmazott jogszabályok

- [18] Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja; B) cikk (4) bekezdés; 2014. évi II. törvény,

Záró rész

- [19] A Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján rendelkezett az eljárási illeték viseléséről.
- [20] A Kúria a végzéséről az Nsztv. 30. § (4) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben nyolc napon belül közleményt tesz közzé.
- [21] A Kúria végzése elleni további jogorvoslatot az Nsztv. 30. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2017. június 20. napján

Dr. Kozma György s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás s. k. előadó bíró, Dr. Kalas Tibor s. k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő